

Н. В. ЧЕН

М. В. БЄДИНА

ПОТІШНІ

САМОРОБКИ

Надзвичайні саморобки зі звичайних матеріалів! Понад 30 оригінальних виробів з паперу й картону, ниток і тканини, шишок і листя, солоного тіста й інших підручних матеріалів зроблять дозвілля вашої дитини захопливим. Покрокові інструкції та фотографії, шаблони й викрійки дозволять дітям самостійно, без допомоги дорослих створити цілу колекцію дивовижних картин, зворушливих листівок, яскравих брелоків, фігурок чоловічків і тварин. Зроблена з любов'ю мила дрібничка, хай то буде дідусь-лісовичок, ошатна лялечка, потішна гусинь, кучерява ягничка, веселий їжачок, квіти — майже як справжні — або справжнісінький пряниковий будиночок, набагато дорожча за придбані іграшки й сувеніри.

www.bookclub.ua

ISBN 978-966-14-3487-4

9 789661 434874

КРОК ЗА КРОКОМ
ПОТІШНІ САМОРОБКИ

КРОК

СУВЕНІРИ

ЗА

ІГРАШКИ

КРОКОМ

ПОДАРУНКИ

Н. В. Чен, М. В. Бєдіна

ПОТІШНІ

САМОРОБКИ

КРОК ЗА КРОКОМ

ВИДАВНИЦТВО

КЛУБ СІМЕЙНОГО ДОЗВІЛЛЯ

Харків
2012

УДК 745
ББК 37.248
Ч-43

Жодну з частин даного видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Переклад з російської:
Чен Н. В., Бедина М. В. Забавные поделки шаг за шагом. —
Харьков : Книжный Клуб «Клуб Семейного Досуга» ;
Белгород : ООО «Книжный клуб “Клуб семейного досуга”», 2012.

Перекладач *Анастасія Марченко*

Фотографії: *Н. В. Чен, М. В. Бєдіна, М. С. Чувило*

Дизайнер обкладинки *Ольга Іголкина*

Видання для організації дозвілля

ЧЕН Наталя Володимирівна, БЄДІНА Майя Вікторівна
Потішні саморобки крок за кроком

Головний редактор *С. С. Скляр*
Відповідальний за випуск *Г. В. Сологуб*
Редактор *Г. В. Фурса*
Художній редактор *О. О. Глоба*
Технічний редактор *А. Г. Верьовкін*

Підписано до друку 14.05.2012. Формат 70х100/16. Друк офсетний.
Гарнітура «Література». Ум. друк. арк. 9,03. Наклад 10 000 пр. Зам. №

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: corp@bookclub.ua

Віддруковано з готових діапозитивів
у ПАТ «Білоцерківська книжкова фабрика»
09117, м. Біла Церква, вул. Леся Курбаса, 4
впроваджена система управління якістю
згідно з міжнародним стандартом DIN EN ISO 9001:2000

ISBN 978-966-14-3487-4

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2012
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2012

Шановні батьки! Діти — надзвичайні фантазери, вони весь час щось вигадують і — головне! — створюють, утілюючи свої ідеї, вигадки. Навіть дуже маленькі діти невпинно намагаються реалізувати уявне. Книга, яку ви тримаєте в руках, призначена для тих батьків, які готові фантазувати разом зі своїми дітьми і створювати для них і для себе казку.

Заняття будь-яким рукоділлям, створення саморобок власноруч розвиває в малюків не лише вміння фантазувати, а й терпіння, посидючість, акуратність, дрібну моторику, здатність до концентрації зусиль і уваги, допитливість. Ми познайомимо вас із різними техніками, правилами й методами використання різноманітних матеріалів, а запропоновані нами вироби, впевнені, наштовхнуть вас на створення власних образів, оригінальних та унікальних. Успіху вам і вашим дітям у захопливій подорожі до країни «Зроби сам!».

Робота з папером і картоном

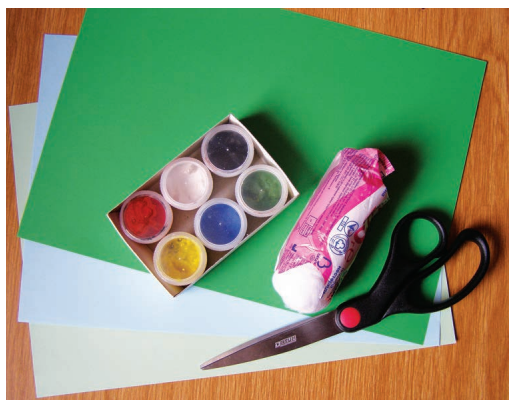
Необмежений простір для розвитку фантазії дитини дає виготовлення саморобок із паперу та картону, при цьому як вихідний матеріал можна використовувати

Одноразові тарілки

Стандартна картонна упаковка з-під яєць

Набір кольорової гуаші й вата

Серветки і пластилін

не тільки стандартні набори кольорового паперу, а й, приміром, серветки, одно-разові картонні тарілки і навіть картонні упаковки з-під яєць! Для втілення оригінальних ідей знадобляться шматочки дроту і вата, пластилін, акварельні, акрилові фарби й гуаш, фломастери, бісер і намистини, стрічки та шнури... Існують різні техніки роботи з папером — вирізання, наклеювання, згинання, скручування.

Аплікація з паперу — вирізання й наклеювання фігурок, візерунків або цілих картин зі шматочків паперу на основу (тло). Зазвичай основою для таких робіт є картон або товстий папір.

Виконувати аплікації спроможні навіть діти раннього віку, адже створити ціле з наявних частин набагато простіше, ніж, наприклад, самостійно виконати малюнок. На початкових етапах ознайомлення дитини з цим видом творчості тло (основу) аплікації, а також її частини, елементи краще підготувати заздалегідь і дати їх малюкові для створення зображення.

Робота над аплікацією пов'язана з пізнавальною діяльністю. Вона має великий вплив на розвиток розумових і творчих здібностей дітей.

Аплікації можуть бути *предметними*, що складаються з окремих зображень (листок, гілка, дерево, гриб, квітка, птах, будинок, людина тощо); *сюжетними*, що відображають сукупність дій, подій («Літо в селі», «Прогулянка в лісі», «Птахи прилетіли» тощо); *декоративними*, що містять орнаменти, візерунки, якими можна прикрасити різні предмети, а також *шрифтовими, абстрактними*.

Для роботи в техніці аплікації вам знадобляться такі *матеріали та інструменти*: клей, ножиці, кольоровий папір (який можна купити або зробити самим), картон, обгортковий папір, фольга, фантики тощо.

Займаючись із дітьми, не забувайте навчати їх правил техніки безпеки — правил роботи з ножицями, клеєм, різними видами паперу.

Оригамі — мистецтво паперової пластики, що народилося в Японії, — це прекрасний засіб вироблення художнього смаку, розвитку просторового мислення, логічних і творчих здібностей. Хоча папір був винайдений у Китаї, саме в Японії почали складати з нього дивовижно гарні фігурки і перетворили ремесло на мистецтво. Спочатку оригамі використовувалося виключно в релігійних обрядах. Тривалий час через високу ціну на папір цей вид мистецтва був доступним лише представникам вищих суспільних шаблів, де володіння технікою складання з паперу вважалося ознакою хорошого тону.

Тільки після Другої світової війни оригамі знайшло своїх шанувальників у всьому світі.

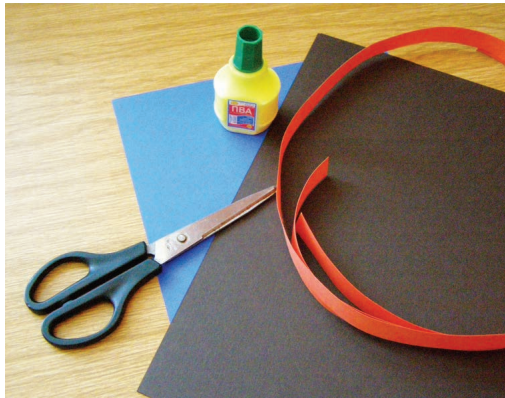
*Кольоровий папір,
ножиці, клей*

Для роботи в техніці оригамі вам знадобляться *такі матеріали та інструменти*: ножиці, білий і кольоровий папір (який можна купити або зробити самим).

І якщо оригамі — давно відоме мистецтво, то квілінг, як техніка роботи з папером, з'явився порівняно недавно.

Квілінг — це мистецтво створювати пласкі композиції або ж об'ємні вироби зі смужок паперу.

Папероскручування виникло в Європі (за іншими відомостями, на Близькому Сході та в Давньому Єгипті) в Середньовіччі, коли черниці створювали незвичайні медальйони, закручуючи на кінчику пташиного пера смужки паперу з позолоченими краями. На жаль, папір недовговічний, тому мало що збереглося з тих часів. Проте саме мистецтво, техніка і прийоми роботи набули великої популярності в наш час.

Смужки кольорового паперу

рамки для фотографій.

Для роботи в техніці квілінг вам знадобляться *такі матеріали та інструменти*: клей, ножиці, смужки кольорового паперу (який можна купити або зробити самим), лінійка, олівець, пінцет.

Для скручування смужок існує спеціальний пластмасовий або металевий стрижень із прорізом на кінці. Можна і самим зробити подібний інструмент, наприклад зі стрижня від кулькової ручки. Але треба враховувати, що в такому разі при скручуванні виходить деталь із занадто великим і нерівним отвором у центрі. Проте дітям можна запропонувати й такий варіант. Діти також можуть накручувати папір на зубочистку.

Існують лінійки і просто пластикові шаблони з отворами різного діаметру, з їх допомогою легко створювати елементи точно заданого розміру. Для цього скручені спіралі слід прикладати або вставляти в потрібний отвір на лінійці.

Білий і кольоровий папір, ножиці, простий олівець

Квілінг часто називають паперовою філігранню за легкість і витонченість виробів. Композиції в цій техніці створюють із паперових відрізків однотипної або різної форми, прикріплених до основи або склеєних між собою. Тонкі смужки паперу скручують у маленькі рулони (ще їх називають ролами), яким потім надають бажаної форми.

Створеними з паперових спіралей квітами і візерунками зазвичай прикрашають листівки, альбоми, подарункові упаковки,

При роботі над композицією в техніці квілінгу пінцет може стати у пригоді в тому випадку, коли потрібно закріпити деталі на основі в строго визначеному місці. Такі складні і хитромудрі композиції, звичайно, під силу тим, хто вже набув певного досвіду.

Ліплення з солоного тіста

Дуже цікаві вироби виходять із солоного тіста. Це благодатний матеріал для роботи з дітьми, тому що сприяє розвитку не тільки дрібної моторики, а й здатності фантазувати і креативно мислити. Враховуючи те, що сьогодні багато дітей страждають на алергічні реакції на хімічні сполуки, саме солоне тісто може стати прекрасною альтернативою пластиліну як чудовий пластичний матеріал. До того ж дитина зможе взяти участь і в процесі замішування тіста.

Для приготування солоного тіста вам знадобляться:

- борошно — 1 склянка;
- сіль — 0,5 склянки;
- вода — 0,5 склянки.

Для тонких рельєфних фігурок можна додати 1 ст. ложку крохмалю або клею ПВА, 4—5 ст. ложок олії.

Борошно має бути без будь-яких добавок, перед застосуванням його бажано просіяти. Треба брати сіль «Екстра», не йодовану, воду — чисту і холодну. При замішуванні тіста воду слід додавати невеликими порціями.

Готове тісто має бути крутим, але м'яким, еластичним, не прилипати до рук і не кришитися. Щоб з ним було легше працювати, загорніть шматок готового тіста в харчову плівку і на деякий час покладіть в холодильник. До речі, саме так його можна і зберігати.

Основні інгредієнти для приготування солоного тіста

Замішування тіста

Висушені фігури, зроблені з такого тіста, можна потім розфарбувати; можна надати їм золотистого або коричневого відтінку, використавши міцно заварений чай або розчинну каву, і покрити лаком.

Кольорове тісто. Якщо вам хочеться ліпити різнокольорові фігурки, можна приготувати кольорове тісто. Барвники розчиняють у воді: що більше барвника, то яскравішим і насиченішим буде колір.

Краще за все використовувати харчові барвники для великодніх яєць. У таких наборах зазвичай наявні стандартні кольори, змішавши які можна отримати величезну кількість додаткових кольорів і відтінків.

Наприклад:

жовтий + синій = зелений

жовтий + зелений = салатовий

жовтий + коричневий = пісочний

червоний + зелений = коричневий

червоний (трохи) + синій = фіолетовий

зелений + синій = темно-зелений

червоний + жовтий = оранжевий

Також можна забарвити тісто натуральними барвниками — соком буряка, моркви, шпинату, розчинною кавою, какао.

З кольорового тіста, зовсім як із пластиліну, можна створювати дуже яскраві фігурки й цілі сюжетні композиції, що особливо подобається дітям.

Для роботи зі звичайним солоним і з кольоровим тістом, крім стандартної качалки, вам можуть стати у пригоді найрізноманітніші формочки для печива, ніж, ножиці, зубочистки, а для оформлення саморобок (малювання візерунків, прикрашання додатковими елементами) підійдуть і маленькі ложечки, і фігурні гудзики, і використані ампулки від ручок, і навіть гребінець — незамінний інструмент для зображення волосся.

Після виготовлення саморобку обов'язково треба висушити. Сушити саморобку можна на повітрі або в духовці. На повітрі добре сушити дрібні деталі, не дуже об'ємні, взимку їх можна покласти на батарею, влітку — на підвіконня на сонечко. Таке висушування потребує кількох днів.

Шматок готового тіста

Розфарбовування солоного тіста

Формочки для печива

Щоб висушити саморобку в духовці, треба пам'ятати, що температура в духовці повинна бути не більшою за 80—100 °С, при цьому дверцята духової шафи треба тримати відчиненими. Ставити лист із саморобками можна тільки в холодну духовку, нагрівати її поступово. Час сушіння залежить від товщини саморобки — від 30 хвилин до кількох годин.

Виймати саморобки з духовки слід тільки після того, як вони охолонуть.

Робота з природними матеріалами

Буваючи з дітьми на природі — гуляючи в парку, відпочиваючи біля моря, — збирайте красиві, цікавої форми гілочки, різнокольорове листя, каштани, камінці, черепашки... Усі ці дари природи, які лежать у нас під ногами, — чудовий матеріал для занять із дітьми творчістю.

Для створення панно, картин, іграшок із природного матеріалу вам знадобляться будь-які лісові знахідки — листя, коріння, квіти, шишки, насіння різних рослин,

Осіньє листя

Шишки, гілочки, жолуді й матеріали для кріплення

жолуді, серезжки вільхи, берези, акації, плоди різних рослин, черепашки, камінчики... Можете сміливо використовувати з цією метою різнокольорові крупи чи бобові (горох, сочевицю, квасолю, насіння) і макаронні вироби. Матеріалом для кріплення частин у виробках можуть бути пластилін, клей, сірники або зубочистки, пакля.

Інструменти для роботи з тістом

Підготувати рослини для виконання з них аплікації можна по-різному. Для збереження та подальшого використання листя краще сушити під пресом, перебивши папером, який періодично треба міняти. Якщо ж вам потрібно прискорити процес, то зібране листя можна розкласти між паперовими аркушами й обережно пропрасувати теплою праскою. Може стати у пригоді листя, висохле у природних умовах. Дуже важливо листя не пересушити, щоб воно не стало занадто ламким. Якщо листя у вас зберігається давно, то перед роботою його необхідно зволожити.

Аплікації. З опалого листя (жовтого, оранжевого, червоного, коричневого, зеленого) можна зробити аплікації. Підготувати рослини для виконання з них аплікації можна по-різному. Для збереження та подальшого використання листя краще сушити під пресом, перебивши папером, який періодично треба міняти. Якщо ж вам потрібно прискорити процес, то зібране листя можна розкласти між паперовими аркушами й обережно пропрасувати теплою праскою. Може стати у пригоді листя, висохле у природних умовах. Дуже важливо листя не пересушити, щоб воно не стало занадто ламким. Якщо листя у вас зберігається давно, то перед роботою його необхідно зволожити.

Добираючи листок до листка, поєднуючи їх із насінням, пелюстками квітів та іншими засушеними природними матеріалами, ви отримаєте аплікацію, в якій надовго залишиться золоте осені.

Крупи

Розкладіть вашу композицію на кольоровому картоні або оксамитовому папері й приклейте клеєм ПВА.

Об'ємні фігурки. Для виготовлення окремих фігурок і сюжетних композицій підійде найрізноманітніший зібраний вами природний матеріал. Основою такої саморобки може бути незвичайної форми корч, що нагадує яку-небудь тварину або казкового персонажа. Сміливо експериментуйте й обов'язково залучайте до цього творчого процесу свою дитину.

Робота з нитками

Звичайнісінькі нитки теж можуть стати яскравим і цікавим матеріалом для створення саморобок. За допомогою ниток, використовуючи різні прийоми і техніки, можна створювати прекрасні картини з досить складними сюжетами, іграшки, вітальні листівки та багато іншого.

Історія ляльок із ниток сягає корінням у глибоку давнину. У багатьох народів світу такі ляльки були не стільки дитячими іграшками, скільки обов'язковими предметами певних обрядів. Невеликі іграшки, виконані з яскравих ниток, можуть стати і ялинковими прикрасами, якщо до них пришити петельки.

Робота з тканиною

Тканина — прекрасний матеріал для виготовлення різних саморобок, серед яких особливе місце посідають, звичайно ж, іграшки. **Виготовлення іграшок** власноруч зацікавить ваших дітей, оскільки це дає великий простір для фантазії та створення неповторного образу.

Для роботи з тканиною вам знадобляться такі *матеріали та інструменти*: ножиці, тканина, нитки, голки, шпильки, намистинки, шнури, стрічки.

Ми пропонуємо працювати з віскозними серветками, якими ви користуєтеся в побуті. Вони дуже зручні тим, що не потребують додаткової обробки, оскільки зрізи не обсипаються.

Працюючи з дітьми, створюючи цікаві саморобки, не забувайте навчати їх правил техніки безпеки — правил роботи з ножицями, голками.

Лялька — перша серед іграшок, з якими знайомиться дитина. Вона відома з глибокої давнини, проте залишається вічно юною. Вона проста, але в цій простоті кри-

Мотки ниток

ється велика загадка. Її історія починається ще за часів будівництва єгипетських пірамід. На неї не впливає час, вона, як і раніше, радує і дітей, і дорослих.

Але лялька не народжується сама, вона знаходить життя за допомогою уяви й волі свого творця. Найбільш натхненні творці ляльок — діти. Через ляльковий світ діти входять у життя повноправними членами суспільства, а для дорослих це унікальна можливість повернутися в світ дитинства.

Залишаючись частиною культури всього людства, лялька зберігає у своєму образі самотність і характерні риси народу, який її створив.

Голківниця зі шпильками

Різномбарвні віскозні серветки, олівець, ножиці

Правила безпеки при роботі голкою, шпильками і ножицями

Голки і шпильки

1. Голки треба зберігати в подушечці або голківниці, обмотавши їх ниткою. Шпильки слід зберігати в коробці з кришкою, яка щільно закривається.
2. Зламану голку обов'язково покладіть у спеціально призначену для цього коробку.
3. Необхідно знати точну кількість голки, шпильки, узятих для роботи. Наприкінці роботи обов'язково перевірте їх наявність.
4. Під час роботи голки і шпильки слід устромляти тільки в подушечку. Не можна брати їх у рот, устромляти в одяг, м'які предмети, стіни, фіранки, не можна залишати голку й у саморобці.
5. Не можна шити іржавою голкою: вона погано проходить у тканину, залишає плями і може зламатися.
6. Прикріплювати викрійки до тканини необхідно гострими кінцями шпильки у напрямку від себе, щоб, рухаючи руками вперед або в сторони, не наколотися.
7. Наприкінці роботи обов'язково перевірте, чи не залишилися у саморобці шпильки або голки.

Ножиці

1. Ножиці треба зберігати у строго визначеному місці — у підставці або робочій коробці.

2. Класти ножиці слід тільки зімкнутими лезами від того, хто працює; передаючи, тримайте їх за зімкнуті леза.
3. Працюйте добре відрегульованими й заточеними ножицями.
4. Не залишайте ножиці з розкритими лезами.
5. Слідкуйте за рухом і розташуванням лез ножиць під час роботи.
6. Використовувати ножиці слід тільки за призначенням.

АНГЕЛ

Необхідні матеріали та інструменти:

- набір кольорового паперу
- простий графітний олівець
- ножиці
- шаблон (див. Додаток на с. 110)

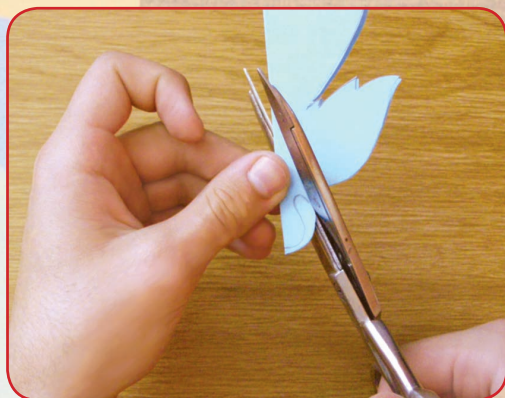
1. Загніть край вибраного аркуша паперу на половину ширини майбутньої роботи (половинка зображення ангела).

2. Використовуючи шаблон, намалуйте простим олівцем половину зображення ангела.

3. Спочатку виріжте фігуру ангела по контуру.

4. Потім виріжте всі намальовані дрібні деталі.

5. Розгорніть отриману фігурку ангела.

6. Вигніть вперед верхню деталь — руки ангела.

7. Фігурка ангела готова. Ви можете зробити кілька таких фігурок з паперу різних кольорів.

ЗМІСТ

Папір	12
Ангел	12
Мімоза	14
Новорічні прикраси	17
Овечка	20
Кульбаба	24
Листівка «Серце»	26
Пташка	28
Квітуха гілочка	31
Квіти на паличці	36
Картон	38
Коробочка «Сердечко»	39
Подарункова коробочка	41
Гусениця	44
Заєць	47
Нитки	48
Пінгвін	49
Ляльки	51
Восьминіг і золота рибка	54
Тканина	58
Білі троянди	58
Брелок «Сердечко»	60
Слоник	62
Лялька	65
Пендибуль	69
Солоне тісто	70
Кіт з клубком	71
Дівчинка і хлопчик	75
Підвіски (ялинкові прикраси)	79
Природні матеріали	82
Їжак із шишки	82
Картина з листя «Метелик»	84
Дідусь-лісовичок	86
Кораблики	89
Їжачок	91
Морська картина з макаронних виробів	93
Солодкий будиночок	97
Змішана техніка	101
Овечка	101
Листівка «З Новим роком!»	104
Картина «Зима»	106
Шаблони і викрійки	110